

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR KOMMUNESTYRET

TID: 24.04.2018 kl. 17.00

STED: KOMMUNESTYRESALEN, RÅDHUSET

Gruppemøte: kl. 15.30

Eventuelle forfall meldes på telefon 61 11 60 47

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

27/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE I KOMMUNESTYRET DEN 20.03.18
28/18	ORIENTERINGER
29/18	REFERATER
30/18	REGULERING AV FJERNVARMEANLEGG UTEN KONSESJON - TONLIA
31/18	HANDLINGSPLAN FOR BÆREKRAFTIG REISEMÅLSUTVIKLING - VISIT LILLEHAMMER
32/18	NÆRINGSFONDS- OG DA-FONDSOVERSIKT
33/18	ÅRSMELDING 2017 - RÅD FOR MENNESKER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

NORDRE LAND KOMMUNE, den 17. april 2018

.....
Ola Tore Dokken
ordfører

Lnr.: 4257/18
Arkivsaksnr.: 18/803
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: MSH

Utskrift til:

**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE I KOMMUNESTYRET DEN
20.03.18**

Vedlegg:

Protokoll fra Kommunestyret 20.03.18

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

Protokollen fra Kommunestyret 20.03.2018 godkjennes.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 12. april 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Mona Harefallet

Lnr.: 4256/18
Arkivsaksnr.: 18/802
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: MSH

Utskrift til:

ORIENTERINGER

1. Forespørsel/Interpellasjon jf. Arbeidsreglement for Nordre Land kommunestyre § 20.
Spørsmål som skal besvares er spørsmål fra Arbeiderpartiet
2. Visit Lillehammer
3. Land barneverntjeneste
4. Status Land utvikling

NORDRE LAND KOMMUNE, den 12. april 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Mona Sæther Harefallet

Lnr.: 3667/18
Arkivsaksnr.: 18/679
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: MSH

Utskrift til:

REFERATER

1. Kontrollutvalgets årsrapport 2017
2. Møteprotokoll fra møte i Kontrollutvalget i Nordre Land 12.03.18

NORDRE LAND KOMMUNE, den 03.april 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Mona Sæther Harefallet

Lnr.: 3209/18
Arkivsaksnr.: 18/597
Arkivnøkkel.: 611 S81

Saksbehandler: AKH

Utskrift til:

REGULERING AV FJERNVARMEANLEGG UTEN KONSESJON - TONLIA

Sammendrag:

Ved planlegging og utbygging av Tonlia D og G ble det besluttet at dette boligfeltet skulle tilknyttes et flisfyringsanlegg. Det ble først planlagt en utbygging med Oplandske Bioenergi AS, men med et krav om 15 boenheter før anlegget ville bli satt i drift gjorde at kommunen valgte å bygge fyranlegg i egen regi og dermed drifte det selv fra første dag.

I kalkylen som ble lagt fram til politisk behandling ble det anslått et forbruk pr. boenhet på ca 20 000 kwh og prisen skulle ligge i samme nivå som strøm.

Alle ble pålagt å koble seg til og primært kjøpe all energi til oppvarming og tappevann fra fjernvarmenettet. Så har ikke skjedd og det har vært et langt lavere forbruk enn antatt så kostandene har blitt forholdsvis store og rådmann anbefaler en omlegging ved at ny kontrakt skrives med alle huseierne og at prisen settes til et nivå som ligger et øre under strømkostnad pr. kwh.

Vedlegg:

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Notat fra advokatfirma Wiersholm.

Saksopplysninger:

Det har helt siden oppstarten av anlegget kommet signaler og direkte henvendelser fra beboere i Tonlia-øvre på prisnivå og tvungen bruk av flisfyringsanlegget som kommunen eier og drifter, men litt om historien først.

Det ble bestemt i kommunestyremøte 29.april 2008 at kommunen skulle bygge dette anlegget, og at kostnadene til fremføring skulle legges på tomteprisen og forutsetningen om tilknytningsplikt via egne avtaler ble lagt til grunn for alle som skulle kjøpe tomt i dette boligfeltet. I disse avtalene ble det avtalt priser for et fastledd samt et forbruksledd. Disse prisene ble fastsatt med en forventning om at hver husstand hadde et fyringsforbruk på 20 000 kwh pr år. Prisene skulle med dette ligge i nærheten av daværende strømpriser. Det viser seg at et snittforbruk ligger omkring 7.000 kwh pr sesong, noe som gjør at snittprisen inkl mva ligger på omkring 1 kr pr kwh. Til sammenligning hadde dette kostet beboerne 70 øre inkl mva pr kwh hvis de hadde benyttet seg av el-kassett istedenfor

flisfyringsanlegget. Alle hus er utstyrt med en el-kasset, som gjør at de enkelt kan stenge krana til flisfyringsanlegget, og heller varme opp huset med strøm.

Som en konsekvens har kommunen satt seg nærmere inn i saken, og vært i kontakt med NVE, samt et advokatfirma som spesialiserer seg på saker knyttet til fornybar energi. Flisfyringsanlegget ble tatt i bruk høsten 2011, og har naturlig vært preget av negative resultater da tomtsalget i Tonlia har gått saktere enn antatt.

Totalt kostnad for anlegget ble kr 1 757 000,-. Enova støttet kr 450 000,-, samt at pris pr tomt ble økt med kr 17.600,-. Det antas at det er ca 20 salgbare tomter i Tonlia, noe som da utgjør kr 352.000,-. Sum kostnad for kommunen blir derfor kr 47 750 pr år i 20 år, samt en tenkt alternativkostnad (rentekostnad) på ca kr 19 000,- det første året som avtar med avskrivningen.

Av variable kostnader er det i hovedsak levering av flis, årlig service og strøm som er fast. I tillegg har det de siste årene blitt gjort enkelte innkjøp som egentlig skulle vært en del av investeringskostnadene, men som har blitt ført i drifta etter at prosjektet ble avsluttet. Årlige vedlikeholdskostnader er ca kr 20 000,- pr år som vist i budsjett for 2018 under.

Dette gir oss følgende resultater fra år 2011:

Type kostnad	2018 budsjett	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011		Totalt
15% flislevering vår	25 000	24 413	24 000	21 262	13 778	21 375	21 000	-	}	Variabel kostnad
15% flislevering høst	18 000	17 719	18 112	17 280	12 560	13 200	10 500	16 363		
Strøm estimert	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	2 500		
Vedlikeholdskostnader (Faktuaer fra underleverandører)	20 000	31 365	29 498	12 345	54 664	28 894	22365	270	}	Sunk Cost
Interntimer vaktmestere 50 timer á 305,-)	15 250	15 250	15 250	15 250	15 250	15 250	15 250	7 000		
Avskrivningskostnad bioanlegg 955 000 over 20 år	47 750	47 750	47 750	47 750	47 750	47 750	47 750	23 875		
Kalk rente fyringsanlegg	12 000	13 284	14 233	15 182	16 130	17 079	18 028	18 977		
Sum årlig kostnad eks mva	143 000	154 781	153 843	134 069	165 132	148 548	139 893	68 985		
Sum inntekt eks mva	55 000	48 990	53 118	44 104	45 835	20 084	27 522	27 522		
Sum årlig resultat (Totalt)	- 88 000	- 105 790	- 100 725	- 89 965	- 119 297	- 128 464	- 112 371	- 41 463		698 076
Resultat uten interntid, avskrivning og rente (sunk kost)	- 13 000	- 29 506	- 23 492	- 11 783	- 40 167	- 48 385	- 31 343	8 390		176 288

Som tallene viser, så er det store årlige underskudd på dette anlegget. Dette skyldes dels at det årlige forbruket pr bolig er på ca 7.000 kwh, i stedet for 20.000 kwh som ble budsjettert i 2008. Dels skyldes dette også at det har vært for få tilknytninger til å kunne forsvare sunn drift. Når vi skal se fremover må vi glemme avskrivningskostnadene, rentekostnaden og dels interntiden. Dette er kostnader som blir liggende uavhengig av om driften opprettholdes. Vi må på den annen side sørge for at de variable kostnadene (flis, strøm og vedlikehold) dekkes inn ved salg. Som vist i tabellen over, budsjetterer vi med ca kr 13 000,- i underskudd på de variable kostnadene i 2018. Ved 2 nye tilknytninger eller at snittforbruket øker til 10 000 kwh pr år vil passere «break even», og begynne å levere positive driftsresultater.

Beregning av makspris;

Som vi ser av eksempelet under, så har strømprisen vært på 70 øre pr kwh i perioden oktober-desember 2017. I samme periode har prisen iht kontrakt med beboerne i Tonlia vært på 1kr pr kwh i snitt. For å tilfredsstille krav til Energilovens § 5-5 må prisen legges til minimum 1 øre under strømpris, slik som illustrert i beregning under (68,8 øre).

	Iht kontrakt		Iht energiloven §5-5	
Fastledd fjernvarme		2148		1166,9
Forbruksledd fjernvarme		0,505		0,39
Snittforbruk fra 2015-2017 i Tonlia		7279		7279
Fjernvarme:				
Årsavift	kr	2 148,00	kr	1 166,90
Forbuk 7.279kwt	kr	3 675,90	kr	2 838,81
Sum eks mva	kr	5 823,90	kr	4 005,71
Sum inkl mva	kr	7 279,87	kr	5 007,14
Sum pr kwt inkl mva	kr	1,000	kr	0,688
Elkassett:				
Årsavift	Ikke med i beregning		kr	-
Forbuk 7.279kwt	56,1 øre = se bergning under		kr	4 083,52
Sum eks mva			kr	4 083,52
Sum inkl mva			kr	5 104,40
Sum pr kwt inkl mva			kr	0,701
Beregning av strømpris:				
Nettleie	kr	0,34	(inkl mva)	
Forbruk	kr	0,36	(inkl mva)	Snitt siste 3 mnd
Sum inkl mva	kr	0,70		
Sum eks mva	kr	0,561		

Tabell som viser sammenligning på bruk av el-kassett kontra biovarme med snittforbruk på 7300 kwh.

El-kassett	Høst 17 okt-des	Vår 17 Jan-april	Høst 16 okt-des	Vår 16 Jan-april	Høst 15 okt-des	Vår 15 Jan-april	Høst 14 okt-des	Vår 14 Jan-april
Nettleie ink mva	kr 0,34	0,3398	0,3358	0,3358	0,3064	0,2906	0,2906	0,2959
Forbruk ink mva	kr 0,36	kr 0,35	kr 0,40	kr 0,28	kr 0,25	kr 0,29	kr 0,31	kr 0,30
Sum inkl mva	kr 0,70	kr 0,69	kr 0,73	kr 0,61	kr 0,56	kr 0,58	kr 0,60	kr 0,59
Sum eks mva	kr 0,561	kr 0,552	kr 0,587	kr 0,489	kr 0,444	kr 0,465	kr 0,481	kr 0,473
Fjernvarme								
	Høst 17	Vår 17	Høst 16	Vår 16	Høst 15	Vår 15	Høst 14	Vår 14
Årsavift	1074	1047,8	1047,8	1032,85	1032,85	1019	1019	1005
Forbruksledd pr kwh	0,505	0,455	0,455	0,476	0,476	0,49	0,49	0,501
Snittforbruk kwh pr halvår	3650	3650	3650	3650	3650	3650	3650	3650
Sum eks mva pr kwh	kr 0,80	kr 0,74	kr 0,74	kr 0,76	kr 0,76	kr 0,77	kr 0,77	kr 0,78
Sum inkl mva pr kwh	kr 1,00	kr 0,93	kr 0,93	kr 0,95	kr 0,95	kr 0,96	kr 0,96	kr 0,97
Fakturert dyrere enn strømpris ink mva	kr 0,30	kr 0,24	kr 0,19	kr 0,34	kr 0,39	kr 0,38	kr 0,36	kr 0,38

Vurdering:

Etter dialog med NVE kom det frem at flisfyringsanlegg som hovedregel er konsesjonspliktige, men anlegg under 10 MW kan unnlate å søke om dette. Hvis det søkes konsesjon vil dette i hovedsak ha 2 viktige innvirkninger:

1. Man blir underlagt energiloven, og må forholde seg til bl. annet §5-5 som sier at pris på bioenergi ikke kan overstige strømpris
2. Man kan kreve tilknytningsplikt

Utklipp energilovens § 5-5

§ 5-5. (Pris)

Vederlag for fjernvarme kan beregnes i form av tilknytningsavgift, fast årlig avgift og pris for bruk av varme. Prisen for fjernvarme skal ikke overstige prisen for elektrisk oppvarming i vedkommende forsyningsområde.

Det skal gis melding til konsesjonsmyndigheten om priser og andre leveringsvilkår og endringer i disse fra konsesjonspliktige anlegg.

Enhver som er pålagt å tilknytte seg fjernvarmeanlegg etter plan- og bygningsloven § 27-5, har rett til å klage til konsesjonsmyndigheten over priser og andre leveringsvilkår. Konsesjonsmyndigheten kan gi pålegg om endringer av prisen eller leveringsvilkårene for øvrig.

Når tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg er pålagt i medhold av plan- og bygningsloven § 27-5, skal abonnenten betale tilknytningsavgift og fast årlig avgift uavhengig av om fjernvarme nyttes eller ikke.

For fyringsanlegget i Tonlia er det imidlertid ikke søkt konsesjon, og man er derfor ikke underlagt Energiloven i så måte. Det neste spørsmålet var da om NLK kunne kreve tilknytningsplikt siden det ikke var søkt om konsesjon. På dette spørsmålet bekreftet Advokatfirmaet Wiersholm AS at det er de private avtalene som hver enkelt tomtekjøper har signert som blir gjeldende. Her er blant annet tilknytningsplikt og pris regulert. Disse avtalene sikrer derfor tilknytningsplikt og trumfer energilovens §5-5.

På den annen side påpeker advokaten at disse avtalene i bestefall er svært mangelfulle, og mangler bl. annet viktige punkter som;

- Konsekvens av manglende uttak av varme
- Adgang til å si opp avtalen
- Videreføring av avtalen dersom huset selges. (Pr i dag følger avtalen personen som har signert. For at avtalen skal gjelde neste huseier, må avtalen tinglyses som en heftelse på eiendommen).

Alternative løsninger;

Alternativ 1: På grunn av den dårlige stemningen omkring pris, samt at kontraktene er svært mangelfulle, anbefaler rådmann at det tegnes nye kontrakter med alle husstander, hvor pris senkes til under strømpris, samt at kontraktene tinglyses på eiendommen. Dette løser problemet med at kontraktene utgår ved salg av hus, samt at prisen blir på et nivå som antakeligvis vil gjøre at flere husstander bruker anlegget mer. Dette anslås å være en «vinn-vinn» situasjon for alle parter.

Alternativ 2: Stenge anlegget for å slippe årlige underskudd.

Alternativ 3: Opprettholde nåværende kontrakter, nåværende priser, og nåværende misnøye.

Ved alternativ 1 må det sørges for at prisene til enhver tid ligger minimum 1 øre lavere enn gjeldende strømpriser i området. Denne operasjonen må gjøres halvårlig (ved hver etterskuddsfakturering). Nettleie-energi fra Vokks og Spotpriser fra Norpool må legges til grunn.

Framtidig inntekspotensialet (antatt økt snittforbruk til 8000 kwh pr. år)

År	Antall boliger tilknyttet	Snittforbruk (kwh)	Pris eks mva pr kwh	Sum eks mva
2018	12	8 000	0,56	53 760
2019	13	8 000	0,6	62 400
2020	14	8 000	0,65	72 800
2021	14	8 000	0,65	72 800
2022	15	8 000	0,68	81 600
2023	15	8 000	0,7	84 000
2024	16	8 000	0,72	92 160
2025	16	8 000	0,75	96 000
2026	17	8 000	0,78	106 080
...				
20xx	30	8 000	0,9	216 000

Dette viser at med 14 boliger kan det ligge an til at kommunens kostnader blir dekt opp om alle benytter seg av denne energikilden.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge fram saken overfor Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

1. Prinsippene for Tonlia endres og Rådmann gis fullmakt til å utarbeide ny kontrakt som tinglyses på den enkelte eiendom.
2. Prisen pr. kwh skal alltid ligge minimum 1 øre under strømpris.
3. Kommunen dekker kostnaden med tinglysingen.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 26.03.2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Per Olav Bergli

Lnr.: 3608/18
Arkivsaksnr.: 18/667
Arkivnøkkel.: 026 U0

Saksbehandler: IBO

Utskrift til:

- Økonomiavdelingen, her

HANDLINGSPLAN FOR BÆREKRAFTIG REISEMÅLSUTVIKLING - VISIT LILLEHAMMER

Sammendrag:

I dette saksfremlegget legges det fram forslag om at Nordre Land kommune skal være en aktiv bidragsyter til bærekraftig reisemålsutvikling i Visit Lillehammer-regionen og at Nordre Land kommune vedtar tilslutning til handlingsplanen.

Prosjektet er i sluttfasen og Nordre Land er som nytt medlem i Visit Lillehammer invitert inn til å delta og jobbe for en bærekraftig reisemålsutvikling. Ved å tilslutte seg planen og jobbe systematisk med tiltak, kan merket for bærekraftig reisemål benyttes av Nordre Land.

Vedlegg:

Handlingsplan for bærekraftig reisemålsutvikling

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Saksopplysninger:

Nordre Land har fra 2018 meldt seg inn i destinasjonsselskapet Visit Lillehammer. I Visit Lillehammer jobber destinasjonsselskapet sammen med kommunene om en bærekraftig destinasjonsutvikling. Utgangspunktet for bærekraftprosjektet er at kommunene og Visit Lillehammer skal jobbe sammen mot en overordnet målsetting om å sikre en langsiktig utvikling av regionen med fokus på attraktive lokalsamfunn med en bærekraftig utvikling sosialt, økonomisk, kulturelt og miljømessig. Nordre Land inviteres nå til å ta del i prosjektet hvor det er utarbeidet en handlingsplan. Planen er nær ferdigstilt, men det er mulig å komme med innspill.

Hovedmålsettingen for Visit Lillehammer er å styrke konkurransevnen til både reisemålet og enkeltbedriftene. 2017 var FN-året for bærekraftig turisme, og myndighetene har stort fokus på det grønne skiftet som påvirker oss. I handlingsplanen for bærekraftig reisemålsutvikling vises det til at turoperatørene og kundene stiller større krav, og det å jobbe med bærekraft vil bli en forutsetning for utvikling og lønnsomhet. For å bli vurdert som et kvalitetsreisemål i framtida må alle aktører jobbe sammen i en bærekraftig retning. En undersøkelse utført av Innovasjon Norge sommeren 2016 blant internasjonale turoperatører

viser at 71 % av turoperatørene mener at det vil være en økt etterspørsel etter bærekraftige destinasjoner de neste 5 årene.

Et av tiltakene i bærekraft prosessen er å kvalifisere Visit Lillehammer for «Merket for Bærekraftig Reisemål» etter Innovasjon Norge sin standard. Noe av arbeidet blir å samordne eksisterende planer og innhente dokumentasjon som behøves. Målet er at regionen innretter seg etter ordningen for å styrke sin troverdighet. Merket som bærekraftig reisemål setter krav til reisemålets evne til bærekraftig virksomhet og utvikling, og forutsetter at reisemålet tar vare på natur, kultur og miljø, styrker sosiale verdier og er økonomisk levedyktig. For reiselivsnæringen, som er en bransje med en sterk økonomisk kraft i mange land, er det viktig at man jobber sammen for å finne en balanse der reiselivsaktører og gjester i fellesskap tar et ansvar for klima, kultur, mennesker og dyr. Innovasjon Norge ønsker å bygge Merkevaren Norge med utgangspunkt i bærekraftig utvikling, og 8 reisemål i Norge er pr. i dag sertifiserte bærekraftige reisemål, og 7 er underveis i prosessen.

I følge handlingsplanen skal effektene for bedriftene blant annet være:

- heve opplevelseskvaliteten for gjestene
- redusere kostnader, øke omsetningen - bedre lønnsomheten og økonomisk gevinst for bedriften ved f.eks. energisparing, avfallsreduksjon osv.
- redusere sykefravær ved forbedring av arbeidsrutiner (fysisk og psykisk arbeidsbelastning)
- bli attraktive for kunder gjennom å bruke bærekraft mer aktivt i markedsføringen
- få bedre omdømme og bli mer attraktiv for arbeidstakere (tiltrekke/beholde ansatte)

Prosjektet er finansiert etter følgende modell:

Finansiering			
Innovasjon Norge		kr	700 000,00
Total		kr	700 000,00
Visit Lillehammer		kr	50 000,00
Kommunene	Lillehammer	kr	80 000,00
	Gausdal	kr	50 000,00
	Øyer	kr	50 000,00
	Ringebu	kr	50 000,00
	Sør-Fron	kr	50 000,00
	Nord-Fron	kr	50 000,00
	Ringsaker	kr	20 000,00
Total		kr	400 000,00
TOTAL INN		kr	1 100 000,00

Siden prosjektet er i slutfase, bes det ikke om medfinansiering fra Nordre Land. Spørsmål om medfinansiering i forbindelse med resertifisering i 2021 kan bli aktuelt.

Til grunn for handlingsplanen ligger 10 prinsipper for bærekraftig turistutvikling, basert på World Tourism Organization (UNTWO) sin definisjon av et bærekraftig reiseliv.

Trysil, Vega, Lærdal og Røros er de første fire destinasjonene som oppnådde Merket for bærekraftig reisemål. Senere har Geilo, Setesdal, Svalbard og «Den gylne Omvei» (Trøndelag) oppnådd denne sertifiseringen.

Vurdering:

Bærekraftig reiseliv baserer seg på en normal definisjon av bærekraft, der miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft er de tre pilarene. Disse tre brytes så ned til 10 prinsipper definert av UNWTO. Prinsippene favner i sum svært bredt, og oppfattes av de fleste som lite kontroversielle.

Visit Lillehammer er en forholdsvis stor destinasjon bestående av 8 kommuner inkludert Nordre Land og med ca.130 medlemmer fra Ringsaker i sør til Nord-Fron i nord. Noen av medlemsbedriftene er miljøsertifiserte og flere har ifølge handlingsplanen et ønske om å bli det. I tillegg har det de seneste år gjennom ulike prosjekter i kommunene blitt gjennomført flere bærekraftige utviklingstiltak.

Ved at Visit Lillehammer-regionen jobber for å bli et bærekraftig reisemål kan man få synliggjort de grepene som allerede er gjort i regionen, og sammen stå styrket i kampen om de bevisste turistene. Reisemålet skal jobbe sammen om bærekraft som et viktig strategisk og operativt tema hvor kommuner, destinasjonsselskap og næringsaktører bidrar. Arbeidet følges opp kontinuerlig gjennom årlige rapporter til Innovasjon Norge, og med ny merking hvert 3.år.

Bærekraftig reisemålsutvikling dreier seg først og fremst om å systematisere og sammenstille det som er bra og de initiativer som pågår, innunder den relativt brede bærekraftfanen. I seg selv har dette en verdi fordi det bidrar til å løfte frem gode prosjekter som er usynlige i dag. Synliggjøringen vil igjen gjøre det mer attraktivt å jobbe med bærekraft ved at nytten blir tydelig både for dem som jobber med prosjektene og folk for øvrig.

Et ankepunkt for noen mot Handlingsplan for bærekraftig reisemålsutvikling er at det ikke bidrar med noe nytt for miljø og samfunn, men nettopp bare systematiserer og sammenstiller pågående prosjekter. Isolert sett et plausibelt argument, men samtidig har argumentet flere svakheter:

- Det ligger også nye tiltak inne i handlingsplanen
- Regionen kan ikke profilere seg på en rekke, enkeltstående bærekraftiltak, der mange av dem er ukjente for folk flest
- Et massivt søkelys på bærekraftig reisemålsutvikling vil i seg selv gi insentiver og inspirasjon for flere til å sette i gang gode initiativer

8 reisemål i Norge er allerede sertifiserte som bærekraftige reisemål. Overfor noen segmenter har disse en klar konkurransefordel. Under den nylig gjennomførte Snowballkonferansen på Lillehammer ble det løftet fram konkrete eksempler på turoperatører som utelukkende velger sertifiserte reisemål for sine kunder. Det ble også vist at bærekraftige reisemål blir stadig mer etterspurt. Med dette som bakgrunn er det viktig at Lillehammer-regionen også får på plass en slik sertifisering, og unngår at reiselivet taper for mye konkurransekraft. Særlig viktig er dette fordi regionen i utgangspunktet anses å ha et reiseliv som skårer bra på mange bærekraftparametere, og vi vet at det gjøres mye godt arbeid på dette området allerede.

Regionen har hatt en svært sterk vekst i antall hytter de siste år. For videreutviklingen av nye, samt attraktiviteten til eksisterende fritidsboliger, er det viktig at kultur, natur og miljø blir ivaretatt. Også innen hyttebygging ser man trender som peker i retning av at bærekraft er etterspurt, og denne trenden vil sannsynligvis styrke seg. Lillehammer-regionen har allerede noen fortrinn i bærekraftperspektivet ved at vi blant annet har god togforbindelse inn i regionen og vi har noen av de mest snøsikre områdene i Norge. Et slikt utgangspunkt gjør det særlig viktig å sette i gang en sertifisering som gjør at vi kan styrke den konkurransefordelen regionen allerede har sammenlignet med en del andre regioner på dette området.

Prosjektet skal i all hovedsak finansieres av det offentlige, noe det har blitt stilt spørsmålstegn ved. Bedriftene bidrar ikke selv med rene penger inn i prosjektet, kun arbeidsinnsatsen som legges inn. Argumentet for en slik løsning er hovedsakelig at prosjektet er destinasjonsovergripende, og det er en utfordrende oppgave å hente inn penger fra alle bedriftene i destinasjonen. I tillegg er det vanlig fra andre tilsvarende prosjekter i Norge at det offentlige står for finansieringen, og så bidrar bedriftene til å gjennomføre tiltakene og markedsorientere det bærekraftige reisemålet. Selv om rådmannen gjerne skulle sett at næringsaktørene hadde vært inne med direkte finansiering, mener rådmannen at finansieringsmodellen er rimelig. Inn mot ny sertifisering etter tre år er det viktig at verdiskapingsperspektivet for næringsaktørene og regionen synliggjøres, og i sammenheng med at næringsaktørene bidrar til finansieringen av resertifiseringen.

For å kunne lykkes med bærekraftig reisemålsutvikling må kommunene bidra aktivt i arbeidet både fram mot og etter sertifisering. Det må jobbes aktivt med at igangsatte prosjekter ferdigstilles, og nye tiltak som bygger opp under utviklingen må settes i gang. For kommunene stilles det ingen konkrete krav til deltagelse underveis i prosessen, utover at det skal vedtas en aktiv støtte i form av dedikasjon. Samtidig er det nødvendig at kommunen er innforstått med at bærekraftig reisemålsutvikling krever at kommunen jobber aktivt med bærekraftprosjekter for å understøtte reiselivet. Rådmannen ser på dette som utelukkende positivt, fordi kommunen i nylig vedtatt samfunnsdel har satt seg bærekraftmål som skal innfris. En klar kobling til verdiskaping i reiselivet gir enda sterkere incentiver til å oppfylle disse målene.

Konklusjon

Arbeidet med å sertifisere Visit Lillehammer-regionen som bærekraftig reisemål forventes å bidra positivt til utviklingen av reiselivet i Lillehammer-regionen og også til å bygge opp under det bærekraftsarbeidet kommunene allerede gjør og har planer om å gjøre. Det anbefales at Nordre Land kommune går helhjertet inn for å støtte utviklingsarbeidet og tilslutter seg handlingsplanen

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet til å fatte slikt vedtak:

1. Det vedtas tilslutning til handlingsplanen for bærekraftig reisemålsutvikling – Visit Lillehammer
2. Nordre Land kommune skal være en aktiv bidragsyter og jobbe for handlingsplanen de neste 3 årene til å oppnå merket for bærekraftig reisemålsutvikling
- 3.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 21. mars 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Ingrid Bondlid
rådgiver

Lnr.: 3632/18
Arkivsaksnr.: 18/671
Arkivnøkkel.: 242 U00

Saksbehandler: IBO

Utskrift til:

NÆRINGSFONDS- OG DA-FONDSOVERSIKT

Saksopplysninger:

I Nordre Land kommunes næringsfondsvedtekter, vedtatt i kommunestyret 11. nov 2008 i sak 86/08, revidert i K-sak 90/11 og sist i K.-sak 47/16, fremgår i § 7 at det skal fremlegges en årsmelding over fondets virksomhet for kommunestyret hvert år.

Vurdering:

I forbindelse med årsoppgjøret for regnskapsåret 2017, foreligger nå urevidert årsregnskap.

Av dette årsregnskapet fremgår at næringsfondets saldo i løpet av 2017 har økt fra kr. 709.111,87 til kr. 1.075.867,87.

Av regnskapet fremgår en slik oversikt over kommunalt næringsfond:

Næringsfond 2017

	Kr.	Sum
IB		
	255	
25600.099	883,74	
	453	
25100.001	228,13	709 111,87
Bruk		
	2 100	
F-sak 30/17 Land utvikling	000,00	
F-sak 31/17 Næringshagen	150 000,00	
F-sak 31/17 Næringshagen	50 000,00	
F-sak 27/17 Melkekvoter	42 000,00	
F-sak 20/17 Spåtind skisenter	20 000,00	
F-sak 7/17 Tommys bilpleie	2 750,00	
F-sak 6/17 Svenstad konstruksjon	20 000,00	
Torpa Sag	50 000,00	
F-sak 158/17 Visit Lillehammer	222 321,00	
Delegert Yoga v/ Sandsengen	18 000,00	
Delegert Julelandsbyen 2017	20 000,00	
Delegert fairytales Showcrew	40 000,00	
Delegert Fjellfarm Synnfjell	30 000,00	

Delegert Randsfjord bygg og laft	50 000,00	
Delegert Braskerud konseptutvikling	20 000,00	
Delegert Malin Venås	20 000,00	
Bruk av næringsfond til næringsutvikling	691 718,00	
Bruk av kraftfondsavkastningen	700 000,00	4 246 789,00

Avsetning

K-sak 30/17 Land utvikling fra næringsfond	2 100 000,00	
	2 368	
Konsesjonsavgifter 2017	221,00	4 468 221,00

Renter

Renter næringsfondet	145 324,00	145 324,00
----------------------	------------	------------

Sum UB

1 075 867,87

Når det gjelder DA-midlene er disse redusert fra kr. 2.777.102,46 til kr. 1.482.042,46 i løpet av 2017. Den betydelige nedgangen/bruken stammer primært fra kostnadsføringen av vedtaket i formannskapetets sak 30/17, der formannskapet vedtok delfinansiering av satsingen på Land Utvikling, gjennom et årlige tilskudd fra DA-midler på kr. 300.000,- over en tre-års periode. Disse kr. 900.000,- er i 2017 belastet fondet, slik at reduksjonen på fondet reelt er kr. 395.060,-.

Urevidert årsoversikt over DA-midlene ser slik ut:

Næringsfond DA-midler 2017

	kr.	Sum
	2 777	
IB	102,46	2 777 102,46

Bruk

DA F-sak 30/17 Land utvikling	900 000,00	
DA F-sak 21/17 Landsbylauget arrangement	100 000,00	
DA F-sak 58/17 Hagefestival	30 000,00	
DA F-sak 74/17 Fjellvingen 2017	75 000,00	
DA F-sak 102/17 Mush Synnfjell	75 000,00	
DA F-sak 84/17 Tour de Synnfjell	5 000,00	
DA F-sak 103/17 bok og folk	25 000,00	
DA F- sak 112/17 Synnfjell Øst	50 000,00	
DA F-sak 114/17 Seterliv	50 000,00	
DA f-sak 123/17 Landsbykonferansen	60 000,00	
DA F-sak 164/17 Fjellfesten	5 500,00	1 375 500,00

Avsetning

Tilbakeført DA F-111/15 og 151/12	38 270,00	38 270,00
Renter		
Renter - DA-midler	42 170,00	42 170,00
SUM UB		1 482 042,46

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å fatte slikt vedtak:

Formannskapet tar næringsfonds- og DA-fondsoversikten til orientering.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 03. april 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Ingrid Bondlid

Behandling i Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne:

Innstilling/Vedtak:

Årsmelding 2017 for Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tas til orientering med følgende innspill:

Rådet kom i forbindelse med møte i referansegruppe 30. november 2017 med følgende innspill til områderegeringsplan Dokka Vest:

Det er viktig at gangareal og krysningspunkt med veg (overganger/underganger) er trygge og godt nok sikret. Det gjelder også god nok belysning. ASVO holder til i Dokken, og flere av arbeidstakerne der, som kan ha ulike utfordringer, går langs Vest-Torpvegen til buss langs Storgata.

Lnr.: 3989/18
Arkivsaksnr.: 18/729
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: BAK
Utskrift til:

**ÅRSMELDING 2017 - RÅD FOR MENNESKER MED NEDSATT
FUNKSJONSEVNE**

Sammendrag:

Årsmelding for 2017 tas til orientering.

Vedlegg:

Årsmelding 2017

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Saksopplysninger:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne har i 2017 avholdt 7 møter og behandlet 16 saker.

Vurdering:

Årsmelding 2017 tas til orientering.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

Årsmelding 2017 for Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tas til orientering.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 09. april 2018

John Løvmoen
konstituert rådmann

Helen Bakke Klemoen